

מבוא

למתכננים תפקיד מפתח בהכוונת מנגונוי פעולה פרטיים וציבוריים, ובייעוץ לנבחר ציבור ולקהילות שלמות. זאת, במטרה להשיג מענה מיטבי ובר-קיימא לצורכי האדם, החברה והסביבה.

לפיכך כורתים המתכננים, חברי/ות האיגוד לתכנון סביבתי, אמנה זו עם הציבור ומתחייבים לממש בעבודתם המקצועית את הערכים הבאים:

1. מחויבות לחברה ולקהילה

התכנון הוא מעשה כוללני, השואף להשיג יעדים משותפים של החברה והקהילה. המתכננים מחויבים לזיהוי הערכים, לניסוח היעדים הנובעים מהם ולפיתוח כלים להגשמתם. במיוחד מחויבים המתכננים להוגנות בחלוקת העלויות והתועלות, תוך כיבוד הצרכים והמאויים השונים של קבוצות גיל, מגדר, הכנסה, השכלה, דת, לאום, תרבות, מוצא ומנהג, ובדגש על אוכלוסיות עם מוגבלויות.

2. מחויבות לאדם באשר הוא אדם

התכנון הוא מעשה אנושי עבור האדם. המתכננים מחויבים לכל אדם המושפע ע"י המעשה התכנוני, גם אם הוא שונה, חלוק בדעותיו או בן מיעוט. התכנון ישרת גם את מי שלא שפר חלקם, או שהם מוגבלים, ובדגש מיוחד, את מי שקולם לא נשמע, יגן על זכויותיהם, ישאף לרווחתם, להעצמתם ולהגשמתם העצמית.

3. מחויבות לצמיחה ולשגשוג

הארגון המרחבי הוא כלי מרכזי להשגת צמיחה ושגשוג. המתכננים מחויבים ליצירת המסגרת לצמיחה כלכלית ותרבותית, לתנאי תחרות מאפשרים, ולתמיכה בתהליכי שינוי חברתיים.

4. מחויבות למקום ולמרחב הציבורי

בעולם תחרותי, גלובלי ומקושר, הזהות המקומית ותחושת המקום מקבלים משנה חשיבות. המתכננים מחויבים לזהות את ערכי המקום, כולל מורשתו הגלויה והנסתרת וליצור, מתוך המעשה התכנוני, מקום מתאים ומיוחד. מחויבות זו תשים דגש על טיפוחו ופיתוחו של המרחב הציבורי, כמקום מפגש, וכביטוי איכותי של תרבות וערכים.

5. מחויבות לסביבה ולבריאות הציבור

איכות הסביבה היא תנאי חשוב לבריאותם, לרווחתם ולשגשוגם של האדם והחברה. המתכננים מחויבים לשמירה ולטיפוח של בריאות הציבור, של הסביבה, לאיזון האקולוגי בין טבע, אדם ומעשה ידי אדם, למניעת הזיהום של קרקע, אויר ומים, ולשמירה על מגוון המינים של חי וצומח ועל משאבים מתכלים, זאת, בראייה מקומית, בראייה אזורית ובראיית היקום כולו, בדור הזה ובדורות הבאים.

6. מחויבות למגוון תרבותי ולהתחדשות

פלורליזם, מגוון תרבותי וריבוי יוזמות, הם סודות כוחה של החברה וכלכלתה להתחדש, להתחרות ולשרוד. המתכננים מחויבים לעידוד של יוזמה ויצירה ולטיפוח העושר התרבותי. זאת, בתוך מסגרות תכנון מאפשרות וגמישות הקוראות לפתיחות ולייזום תחרותי.

7. מחויבות לניידות יעילה

הניידות היא תנאי הכרחי לקדמה, לרווחה ולצמיחה, ליחיד, לקבוצה, לארגון ולחברה כולה. עם זאת, מחירה עלולים להיות כבדים לחברה ולסביבה כאחד. המתכננים מחויבים לפיתוח הניידות, אך גם לייעולה ולהפחתת נזקיה. זאת, בדגש על ניידות ונגישות שוויוניים לקבוצות גיל, הכנסה, מגדר ולאוכלוסיות עם מוגבלויות. בראש סדר העדיפות תעמוד התחבורה הציבורית, כחלופה מתחרה נוחה, מהירה ואמינה לרכב הפרטי.

8. מחויבות לעיר, לשטחים הפתוחים ולכפר

רוב רובה של אוכלוסיית העולם, ובישראל למעלה מ-90%, גר ופועל היום בערים. רוב זה ילך ויגדל בעתיד. העיר היא הבית, כר-התרבות וההזדמנות הכלכלית של פרטים, של חברות, של עמים, של מדינות, ושל העולם כולו. בצד הריכוז בערים, עולה מאוד חשיבותם של השטחים הפתוחים - הריאות הירוקות, מרחבי הפנאי והנופש, מקומות המפגש עם ערכי נוף טבעי ונוף מעשה ידי אדם. בתוך אלה חיונית תרומתם של החקלאות והכפר כדרך חיים, כמורשת תרבות, כבסיס כלכלי וכשומרי השטחים הפתוחים. המתכננים מחויבים לחידוש ולטיפוח של הערים, ליצירת תרבויות חיים עירוניות התואמות את הצרכים והמאויים של אוכלוסיות ההווה והעתיד. במקביל, מחויבים המתכננים לשימור ולטיפוח של השטחים הפתוחים בהתאם לערכים ומורשת שהם מייצגים. המתכננים מחויבים ליצירת האבחנה הברורה בין השטחים הבנויים לבין השטחים הפתוחים ולמניעת זחילה פרברית בלתי מבוקרת הפוגעת בשטחים הפתוחים, בחקלאות, בכפר ובערים עצמן.

9. מחויבות לתכנון בר-קיימא

עקרון הקיימות מרחיב את אחריותם של המתכננים אל מעבר לטווחי הזמן והמקום העומדים בפניהם. המתכננים מחויבים לזהירות מרבית בניצול של משאבים מתכלים, להבנת התוצאה המצטברת, בזמן ובמרחב, של החלטות ומעשים פרטניים ולהבטחה של מרווחי החלטה רחבים גם לדורות הבאים.

10. מחויבות למסגרות החוק ולאיכות השלטון

שמירה עקבית על מסגרות החוק היא תנאי בסיסי לקיומו של תכנון בכלל ותכנון טוב בפרט. המתכננים מחויבים לשמור על מסגרות החוק. זאת, מבלי לפגוע בכשרם להציע חידושים ולבקר את המסד השלטוני, ובמגמה לקדם את איכות השלטון. כמו כן מחויבים המתכננים להפגין אזרחות טובה, לחנך למודעות ציבורית, להבנה של משמעויות התכנון, ולעידוד שיח אזרחי פתוח בין השלטון, המתכננים והציבור.

11. מחויבות לשיתוף הציבור

המחויבות לציבור ולקהילה ומטען הערכים שמביאים עמם המתכננים לא יצלחו לבדם לשמש ראי נאמן של הצרכים והמאויים המיוחדים והמשותפים של הציבור המושפע על ידי המעשה התכנוני. המתכננים מחויבים להיות קשובים ורגישים לפלגי הציבור השונים ולבעלי העניין המגוונים, ולקיים עמם דיאלוג, תוך שהם מאפשרים להם השתתפות אמת בזיהוי הצרכים והמאויים ובהשפעה על ההחלטות התכנוניות. זאת, מוקדם ככל האפשר בתהליך גיבושו של התכנון במסגרות פורמליות ובלתי פורמליות.

12. מחויבות למקצועיות רב-תחומית ולאתיקה

בבסיס תפקידם של המתכננים - מקצועיותם והמטען הערכי, המוסרי והאתי שהם אחראים להביא עמם לתוך תהליך התכנון. המתכננים מחויבים לפעול עפ"י מיטב הניסיון והידע המקצועי, תוך לימוד, עדכון והתקדמות מתמידים בתחום עיסוקם ובהבנה רב-תחומית ורחבת דעת. זאת, תוך שהם משתפים פעולה עם מתכננים אחרים ועם אנשי מקצוע אחרים, ומכבדים את כללי האתיקה המקצועית.

13. מחויבות לאיכות

המעשה התכנוני נבחן באיכותו, בערכים שהוא יוצר ובעתיד שהוא מתווה. המתכננים מחויבים לאיכות ולמנהיגות, להציע יעדים ראויים, להורות את הדרך להשגתם וליצור ערך-מוסף הגבוה יותר מסך-כל מרכיביו.

אנו, חברי האיגוד נוטלים על עצמנו, באמנה זו, מחויבויות אלה כלפי הציבור באשר הוא, ורואים בהן את יסודות עיסוקנו המקצועי כפרטים, ואת הבסיס להתאגדותנו באיגוד המתכננים בישראל